

TEORIA VERSIUNILOR CRIMINALISTICE

Iurie ODAGIU,
doctor în drept, conferențiar universitar

Constantin RUSNAC,
doctor în drept, conferențiar universitar

Articolul științific este dedicat studierii teoriei versiunilor criminalistice. Versiunea criminalistică se elaborează în baza datelor faptice, completate datorită bazei teoretice, cu care se află într-o strânsă legătură.

Trăsătura principală, care oferă posibilitatea de a evidenția din tot masivul de materiale doar acele date care au importanță pentru cercetarea cauzei, este, în primul rând, legătura de cauzalitate. În vederea reconstituirii faptelor săvârșite datele faptice trebuie să se afle într-o legătură de cauzalitate nu numai cu infracțiunea săvârșită, dar și cu sine însuși.

Cuvinte-cheie: versiune criminalistică, elaborare, verificare, ofițer de urmărire penală, ipoteză probabilă, cauză penală, circumstanțe.

Introducere. Circumstanțele cu care ofițerul de urmărire penală se confruntă în momentul începerii procesului penal pot fi explicate diferit. De exemplu, cadavrul descoperit cu semne de moarte violentă poate fi rezultatul săvârșirii unei crime (omor), al sinuciderii sau al unui accident. Dispariția unor bunuri din proprietate poate fi rezultatul unui furt, al unei neglijențe sau al unei greșeli.

În toate cazurile în care un fapt sau altul, precum și o totalitate de fapte, care pot avea legătură cu cauza, permit explicații diferite, ofițerul de urmărire penală elaborează versiunile respective.

Metode și materiale aplicate. Pentru realizarea scopurilor și obiectivelor trasate, ținând cont de specificul și caracterul complex al temei investigate, în calitate de metode de cercetare au fost folosite metoda logică, sistematică, de comparare. Cercetările întreprinse se bazează pe stu-

FORENSIC VERSION THEORY

Iurie ODAGIU,
PhD, associate professor

Constantin RUSNAC,
PhD, associate professor

The scientific article is dedicated to the study of the theory of forensic versions. The forensic version is elaborated on the basis of factual data, completed due to the theoretical basis, with which it is in close connection.

The main feature, which offers the possibility to highlight from the whole mass of materials only those that are important for the investigation of the case, are, first of all, a causal link. In order to reconstruct the committed deed, the factual data must be in a causal connection not only with the committed crime, but also with itself.

Keywords: forensic version, elaboration, verification, criminal investigation officer, probable hypothesis, criminal case, circumstances.

Introduction. The circumstances faced by the criminal investigation officer at the beginning of the criminal proceedings may be explained differently. For example, a body found with signs of violent death may be the result of a crime (murder), suicide or accident. Disappearance of property may be the result of theft, negligence or mistake.

The criminal investigation officer elaborates the respective versions in all cases where one fact or another, as well as totality of facts, which may be related to the case, allows different explanations.

Methods and materials applied. In order to achieve the set goals and objectives, taking into account the specificity and the complex character of the investigated topic, the logical, systemic and comparison methods were used as research methods. The research undertaken is based on

dierea doctrinei.

Rezultate obținute și discuții. Versiunea este o ipoteză probabilă bazată pe date factice despre esența sau elementele separate ale evenimentelor ce au semnele infracțiunii, luată în verificare de ofițerul de urmărire penală sau de altă persoană împuternicită pentru rezolvarea problemei privind pornirea procesului penal, cercetarea sau examinarea judiciară a faptei.

„Noțiunea de versiune nu trebuie confundată cu ipoteza, acestea se deosebesc după caracterul faptelor pe care le explică și după gradul de argumentare științifică. Cu toate că unii autori menționau că un instrument logic important în dezvăluirea împrejurărilor necunoscute în procesul de cercetare îl constituie ipotezele, care în sfera judiciară se numesc versiuni de urmărire penală”[7, p. 3].

În știință, ipotezele se emit, de obicei, referitor la unele fenomene de amploare ale naturii sau ale vieții sociale, bazate pe observații îndelungate și pe legi științifice precis stabilite. Versiunile se referă la fapte concrete, care au avut loc în trecut și se bazează pe o sferă relativ restrânsă de observații. Legile științifice, cu toate că se aplică la elaborarea versiunilor criminalistice, joacă un rol mai redus decât la elaborarea ipotezelor.

Versiunile se clasifică conform unor principii de bază.

1. În funcție de subiectul ce înaintază versiunea:

- versiuni înaintate de ofițerul de urmărire penală și de procuror;
- versiuni înaintate de ofițerul de investigație;
- versiuni înaintate de expertul criminalist;
- versiuni înaintate de judecător.

Versiuni înaintate de ofițerul de urmărire penală și de procuror – acestui tip de versiuni îi revine toate celelalte funcții de bază ale versiunilor: funcții de lămurire, funcții de întocmire, iar funcția de control cel mai potrivit îi revine versiunilor de cercetare.

Versiuni înaintate de ofițeri de investigație – acest tip de versiuni se poate transforma în versiune de cercetare și poate fi utilizat în continuare de către ofițerii de investigație.

the study of doctrine.

Results obtained and discussions. The version is a probable hypothesis based on factual data about the essence or separate elements of the events that have the signs of the crime, taken into account by the criminal investigation officer or another person authorized to solve the problem of initiating criminal proceedings, investigation or judicial examination of the deed.

“The notion of version should not be confused with the hypothesis, they differ in the nature of the facts they explain and in the degree of scientific argumentation. Although some authors mentioned that an important logical tool in revealing the unknown circumstances in the research process is the hypothesis, which in the judicial sphere are called criminal prosecution versions”[7, p. 3].

In science, hypotheses are usually made about some large-scale phenomena of nature or social life, based on long observations and well-established scientific laws. The versions refer to concrete facts, which have taken place in the past and are based on a relatively limited scope of observations. Scientific laws, although applicable to the development of forensic versions, play a smaller role than the development of hypotheses.

Versions are classified according to basic principles.

1. Depending on the subject submitting version:

- versions submitted by the criminal investigation officer and the prosecutor;
- versions submitted by the investigating officer;
- versions submitted by the forensic expert;
- versions submitted by the judge.

Versions submitted by the criminal investigation officer and the prosecutor – this type of versions have all the other basic functions of the versions: clarification functions, drafting functions, and the most appropriate control function belongs to the research versions.

Versions submitted by the investigating officer – this type of version can be turned into a research version and can still be used by investi-

Versiunile înaintate de ofițerul de investigație în majoritatea cazurilor se constituie pe cale neprocesuală, și de aceea informația de orientare primită cu ajutorul acestei versiuni nu întotdeauna se transformă în informație ce demonstrează esența sau elementele separate ale evenimentelor ce au semnele infracțiunii.

Versiuni înaintate de expertul criminalist – sunt elaborate de către experți în scopul clasificării originii obiectelor cercetate, a unor urme, a legăturilor reciproce între indiciile ce le caracterizează, a cauzelor evenimentului cercetat [4, p. 114]. În pofida nemijlocită a importanței acestor versiuni și a soluționării chestionărilor nejuridice, acest tip de versiuni are un rol ajutător în procesul creării elementelor obiectului ce trebuie dovedit.

Versiuni înaintate de judecător – reprezintă explicațiile verosimile ale judecătorului, care examinează dosarul concret. Acestea pot apărea pe marginea unor evenimente, circumstanțe în momentul examinării probelor în judecată [4, p. 114]. Este important ca acestea să fie și evaluate din punctul de vedere al motivării hotărârilor penale. Nu este exclus ca în instanțele ierarhic superioare să nu fie susținută versiunea pe care s-a bazat judecătorul din prima instanță.

2. În funcție de măsura precizării părerilor înaintate:

- versiuni tipice;
- versiuni particulare.

Versiunile tipice reprezintă versiuni înaintate în condițiile în care nu sunt suficiente date, de cele mai multe ori, în primele etape ale procesului de descoperire a unei crime concrete.

Categoria versiunilor particulare cuprinde toate versiunile bazate pe date reale obținute pe cale procesuală sau rezultate din alte activități realizate cu prilejul cercetării faptei în cauză.

1. În funcție de volumul circumstanțelor ce se supun lămuririi:

- versiuni proprii;
- versiuni comune.

Sistemul versiunilor constă în aceea că pentru descoperirea infracțiunii se înaintează nu una, ci mai multe versiuni comune prin intermediul cărora, la rândul său, se înaintează un sistem de versiuni proprii care cuprind toate elementele

gating officers.

The versions submitted by the investigating officer are in most cases constituted in a non-procedural way, and therefore the guidance information received with the help of this version does not always turn into information that demonstrates the essence or separate elements of the events that have the signs of the crime.

Versions submitted by the forensic expert – are elaborated by experts in order to classify the origin of the researched objects, some traces, the reciprocal links between the clues that characterize them, the causes of the researched event [4, p. 114]. Despite the direct importance of these versions and the resolution of non-legal questionnaires, this type of version has a helpful role in the process of creating the elements of the object to be proved.

Versions submitted by the judge – represents the credible explanations of the judge, who examines the concrete file. These may appear on the occasion of certain events, circumstances at the time of examination of the evidence in the court [4, p. 114]. It is important that they are also evaluated from the point of view of the motivation of criminal judgments. It is not excluded that in the hierarchically superior courts the version on which the judge of the first instance based will not be supported.

2. Depending on the extent of the submitted specifying opinions:

- typical versions;
- private versions.

Typical versions are advanced versions in the conditions in which there is not enough data, most often, in the first stages of the process of discovering a concrete crime.

The category of private versions includes all versions based on actual data obtained by procedural means or resulting from other activities carried out during the investigation of the fact in question.

1. Depending on the volume of circumstances that are subject to clarification:

- own versions;
- common versions.

The system of versions consists in the fact

obiectului de probațiune a infracțiunii în cauză, pe lângă toate acestea nici una din versiunile proprii nu trebuie să fie în detrimentul alteia.

4. În funcție de gradul de probabilitate:

- versiuni probabile;
- versiuni mai puțin probabile.

O asemenea divizare a versiunilor se apreciază de subiectul înaintării versiunilor care depind de rezultatele aprecierii sale, cunoștințelor sale, posibilitățile sale. Însă, în pofida gradului de probabilitate al versiunilor, este necesar a le supune unor verificări paralele, deoarece uneori chiar prelucrarea versiunilor mai puțin probabile duce la descoperirea cazului.

5. În funcție de perioada elaborării:

- versiuni primare;
- versiuni ulterioare.

Nici versiunile primare și nici cele ulterioare nu se consideră versiuni de prioritate, deseori în procesul de cercetare mai ales în procesul de înnoire a urmăririi care a fost stopată este necesar de a apela la versiunile cele vechi, adică la versiunile primare.

6. În funcție de obiectul probațiunii:

- versiuni de învinuire – este înaintată de partea învinuirii;
- versiuni de apărare – este înaintată de partea apărării.

Elaborarea versiunilor criminalistice

La înaintarea versiunilor se aplică procedeele gândirii logice, și anume: analiza, sinteza, inducția, analogia, deducția.

Analiza este cercetarea anumitor caracteristici, părți componente ale faptei, evenimentului.

Sinteza presupune cercetarea părților componente ale faptei ce s-au evidențiat în urma analizei în unitatea și legătura lor reciprocă.

Inducția este o concluzie probabilă de la particular la general, iar deducția – de la general la particular.

Analogia în calitate de procedeu al gândirii logice constă în confruntarea faptelor după anumiți indici individuali. În urma acestor comparații, dacă se ia hotărârea că indicii coincid, atunci coincid și faptele sau sunt explicate de una și aceeași cauză.

that not one, but several common versions are submitted for the discovery of the crime, through which, in turn, a system of own versions which includes all the elements of the probationary object of the crime in the question, and in addition none of versions should be to the detriment of the other.

4. Depending on the degree of probability:

- probable versions;
- less probable.

Such a division of versions is assessed by the subject of the submission of versions which depend on the result of assessment, knowledge and possibilities. However, despite the degree of probability of the versions, it is necessary to subject them to parallel checks, because sometimes even the processing of less probable versions leads to the discovery of the case.

5. Depending on the period of elaboration:

- primary versions;
- subsequent versions.

Neither the primary nor the subsequent versions are considered priority versions, often in the research process especially in the process of renewing the tracking that has been stopped it is necessary to resort to the old versions, i.e. to the primary versions.

6. Depending on the object of the probation:

- versions of accusation – are advanced by the prosecution;
- versions of defense – are advanced by the defense side.

Elaboration of forensic versions

In the advancement of versions, the procedures of logical thinking are applied, and namely: analysis, synthesis, induction, analogy, deduction.

The analysis is the investigation of certain characteristics, component parts of the deed, of the event.

The synthesis involves the investigation of the component parts of the deed that were highlighted following the analysis in their unity and mutual connection.

Induction is a probable conclusion from the particular to the general, and deduction – from the general to the particular.

Procesul de elaborare a versiunilor criminalistice se bazează pe două categorii de date: fapte concrete și date generale cu care aceste fapte sunt comparate. Luând în calcul că versiunea criminalistică reprezintă o presupunere care necesită a fi verificată, cunoștințele despre datele faptice concrete ce stau la baza elaborării versiunii pot fi acumulate nu numai din mijloacele de probă, prevăzute la art.93 CPP RM, dar și din alte surse – din materialele activității speciale de investigație, din scrisori anonime sau chiar zvonuri. În acest context, e important de înțeles faptul că nu toate sursele de informație pot sta la baza elaborării versiunilor, doar acelea care prin conținutul lor se leagă de faptele stabilite (de exemplu, cu rezultatele cercetării la fața locului, percheziției corporale, examinării corporale etc.). Cu cât este mai cuprinzător cercul faptelor care se iau în calcul la elaborarea versiunilor și cu cât sursa informației este mai credibilă, cu atât și versiunile vor fi mai întemeiate. Este inacceptabil ca versiunile să se elaboreze în baza presupunerilor neîntemeiate, ce nu se bazează pe nici un fel de fapte.

„A doua categorie de date utilizate la elaborarea versiunilor pot avea la fel un caracter variat. Asemenea date generale pot fi obținute din experiența profesională a ofițerului de urmărire penală, din datele științifice criminalistice, iar în unele cazuri, și din alte ramuri ale științei (medicină, chimie, fizică etc.). Astfel, experiența vieții și cea profesională îl învață pe ofițerul de urmărire penală că infractorul, de regulă, depune eforturi să părăsească cât mai rapid locul faptei. De aceea, dacă faptele stabilite în dosar contravin acestei noțiuni generale (de exemplu, ca rezultat al cercetării la fața locului s-a constatat că infractorul după ce a intrat în magazin pentru a sustrage a băut și a mâncat la locul faptei), ofițerul de urmărire penală trebuie să elaboreze o versiune care să explice abaterea de la cursul normal al faptelor (de pildă, că infractorul a cunoscut bine orarul magazinului respectiv și a fost sigur, că înainte de o anumită oră nu va veni nimeni în magazin)”[6, p. 258].

Versiunea criminalistică are o însemnătate mare pentru procesul de cercetare a faptei ilegale. Ea determină direcția în care se va desfășura urmărirea penală, de exemplu, dacă la urmărirea

Analogy as a process of logical thinking consists in confronting the facts according to certain individual clues. Following these comparisons, if it is decided that the clues coincide, then the facts also coincide or are explained by one and the same cause.

The process of forensic versions developing is based on two categories of data: concrete facts and general data with which these facts are compared. Taking into account that the forensic version is an assumption that needs to be verified, the knowledge about the concrete factual data underlying the elaboration of the version can be accumulated not only from the means of proof, provided in Art. 93 of the Criminal Procedure Code of the Republic of Moldova, but also from other sources – from the materials of the special investigation activity, from anonymous letters or even rumors. In this context, it is important to understand that not all sources of information can be the basis for the development of versions, but only those that through their content are linked to the established facts (for example, results of the on-site research, body search, body examination, etc.). The more comprehensive the circle of facts that are taken into account when developing versions and the more credible the source of information, the more well-founded the versions will be. It is unacceptable for versions to be based on unfounded assumptions, which are not based on any facts.

“The second category of data used in the development of versions can also have a varied character. Such general data can be obtained from the professional experience of the criminal investigation officer, from forensic scientific data, and in some cases, from other branches of science (medicine, chemistry, physics, etc.). Thus, the experience of life and the professional one teaches the criminal investigation officer that the offender, as a rule, makes efforts to leave the crime scene as soon as possible. Therefore, if the facts set out in the file contradict this general notion (for example, as a result of the on-site investigation it was found that the offender after entering the store to steal, drank and ate at the scene), the criminal investigation officer must draw up a ver-

penală în cercetarea unui viol ofițerul de urmărire penală consideră că a avut loc un raport sexual împotriva voinței victimei, urmărirea penală va merge într-o anumită direcție. Dacă însă la baza planului va sta versiunea că a avut un raport sexual benevol, urmărirea penală va merge cu totul în altă direcție. Trebuie să se ia în calcul că dacă în cadrul cercetării faptei ilegale ofițerul de urmărire penală va pierde din vizor versiunea corectă, atunci infracțiunea poate să rămână ca nedescoperită sau, și mai grav, poate fi trasă la răspundere o persoană nevinovată.

Rolul versiunii nu trebuie supraapreciat. În permanență, nu trebuie să se uite că versiunea reprezintă o presupunere, pe lângă multe altele posibile. De aceea oricât de verosimilă și utilă pare la prima vedere versiunea, ea nu reprezintă temei pentru concluzii procesuale. În timpul verificării se înlătură toate versiunile care sunt greșite, cu excepția uneia singure. Dar și aceea care rămâne trebuie să își găsească confirmare. Numai confirmată ea trece din categoria versiunilor în categoria faptelor dovedite în cadrul urmăririi penale și care exprimă adevărul obiectiv.

Totuși, chiar dacă a mai rămas o singură versiune și care pare a fi confirmată, ea nu trebuie să fie considerată ca exprimând adevărul obiectiv, decât numai dacă există deplina convingere că planul de cercetare a faptei ilegale a cuprins toate versiunile obiectiv posibile.

Pe lângă versiunile elaborate mai există probabilitatea să mai existe posibilitatea de înaintare a unei versiuni, care s-a pierdut din vedere. De asemenea, poate exista situația când două versiuni sunt confirmate parțial (de exemplu, în cazul unei sustrageri din proprietate privată, când infractorul a băut și mâncat la locul faptei:

a) spargerea și sustragerea de bunuri este efectuată de o persoană străină, care după ce a pătruns la locul faptei a mâncat și a băut; b) anterior, lucrătorii întreprinderii private au săvârșit o delapidare, iar acum profită de pe urma săvârșirii infracțiunii de furt).

Nu poate exista convingerea că au fost elaborate și verificate toate versiunile posibile, atâta timp cât nu au fost luate în calcul toate probele și nu au fost comparate între ele. Deoarece se poa-

sion explaining the deviation from the normal course of events (for example, that the offender knew the hours of the store well and was sure that no one would come to the store before a certain time)" [6, p. 258].

The forensic version has a great significance for the process of investigating the illegal deed. It determines the direction in which the criminal investigation will take place, for example, if the criminal investigation officer considers that a sexual intercourse was against the victim's will during the criminal investigation, so it will go on in a certain direction. But if the plan is based on the version that there was a voluntary sexual intercourse, the criminal investigation will go on in a completely different direction. It must be taken into account that if in the investigation of the illegal act the criminal investigation officer will lose the sight of the correct version, then the crime may remain undiscovered or even worse, an innocent person may be prosecuted.

The role of the version should not be overestimated. It must be always kept in mind that the version is an assumption, among many other possible ones. Therefore, no matter how plausible and useful the version may seem at the first sight, it does not represent the basis for procedural conclusions. During verification all the wrong versions are removed, except one. But even the one which remains must find confirmation. Only confirmed it passes from the category of versions to the category of proven facts within the criminal investigation, expressing the objective truth.

However, even if there is only one version left which seems to be confirmed, it should not be considered as expressing the objective truth, unless there is full conviction that the illegal investigation plan has included all possible objective versions.

In addition to the developed versions, it could also exist the possibility within version's submitting, which has been lost of sight. There could also exist situations when two versions are partially confirmed (for example, in the case of theft of private property, when the offender drank and ate at the crime scene:

a) breaking and theft of property is car-

te întâmpla ca din declarațiile unui participant să decurgă o nouă versiune, care nu a fost înaintată până la momentul actual. Este important de menționat că la elaborarea versiunilor trebuie ținut cont și de declarațiile bănuțului, învinutului. Este inadmisibil ca ofițerul de urmărire penală sau procurorul în cadrul cercetării infracțiunii să elaboreze versiuni numai de învinuire, este inadmisibilă o astfel de tendință.

Analizând cele expuse anterior, putem conchide că în cadrul procesului de elaborare a versiunilor trebuie să fie luate în vedere următoarele reguli:

a) versiunile de urmărire penală să fie elaborate numai pentru faptul sau împrejurările ce pot avea mai multe explicații, cauzele cu o explicație în mod cert unică neimpunând o asemenea operație;

b) elaborarea versiunilor se face, în principiu, pe baza datelor de natură procesuală, completate, în caz de nevoie, cu date sau informații obținute pe căi extraprocesuale, dar care să capete ulterior caracter procesual;

c) temeiul versiunilor să îl constituie numai datele concrete, date care îndeplinesc cerințele de ordin calitativ și cantitativ;

d) versiunile să fie elaborate în legătură cu toate explicațiile posibile care pot fi date în cauza cercetată;

e) versiunile trebuie să fie bine construite din punct de vedere logic, iar problemele fiecăreia dintre ele clar și precis formulate.

„După elaborarea versiunilor de urmărire penală urmează o etapă de maximă importanță a stabilirii adevărului, prin urmare, organul de urmărire penală procedează la o verificare atentă, aprofundată a fiecărei versiuni în parte pentru eliminarea acelor ipoteze, presupuneri care nu sunt conforme cu realitatea. Totodată, sunt reținute ca certe faptele din singura versiune corespunzătoare adevărului și a căror veridicitate nu mai poate fi negată în nici un mod” [5, p. 501].

Verificarea versiunilor are un caracter complex, ea vizând frecvent mai multe aspecte sau împrejurări astfel încât, pentru a-și atinge scopul propus, se impune stabilirea cu precizie a fiecărei probleme ce va fi clarificată, a fiecărui detaliu

ried out by a foreign person, who after entering the crime scene ate and drank; b) previously, the employees of the private enterprise committed embezzlement, and now they benefit from committing the crime of theft).

There can be no belief that all possible versions have been developed and verified, as long as not all samples have been taken into account and compared with each other. It is possible that a new version may emerge from a participant's statements, which has not been submitted until now. It is important to mention that the statements of the suspect, the accused must also be taken into account when elaborating the versions. It is inadmissible for the criminal investigation officer or the prosecutor in the investigation of a crime to elaborate only accusatory versions, such a tendency is really inadmissible.

Analyzing the above, we can conclude that the following rules must be taken into account in the versioning process:

a) the versions of the criminal investigation should be elaborated only for the fact or the circumstances that may have several explanations, the cases with a clearly unique explanation do not require such an operation;

b) the elaboration of versions is done, in principle, on the basis of the data of procedural nature, completed, in case of need, with data or information obtained by extra-procedural ways, but which would later acquire a procedural character;

c) the basis of the versions should be constituted only by concrete data, data that meet the qualitative and quantitative requirements;

d) versions should be developed in connection with all possible explanations that can be given in the case under investigation;

e) the versions must be well constructed from a logical point of view, and the problems of each of them clearly and precisely formulated.

“After the elaboration of the criminal investigation versions, follows the stage of maximum importance of establishing the truth, therefore, the criminal investigation body proceeds to a careful, thorough verification of each version, in order to eliminate those hypothesis and assump-

dintr-o versiune sau alta.

În cauza **Ciobanu c. Moldova** (Hot. CtEDO din 24.02.2015), CtEDO a criticat Guvernul pentru că nu s-au întreprins măsuri eficiente și suficiente pentru a verifica cele două versiuni de bază ale cauzelor accidentului rutier cu consecințe fatale¹.

În cauza **Grădinar c. Moldova** (Hot. din 08.04. 2008, paragr.117), CtEDO a găsit violarea art. 6, din moment ce *instanțele naționale au ales pur și simplu să ignore multiple violări serioase ale legislației, specificate de instanțele interioare, precum și să nege o serie de elemente fundamentale, cum ar fi faptul că acuzatul a avut un alibi în presupusul moment al comiterii infracțiunii*².

În altă speță din jurisprudența națională, *contrar principiului egalității armelor, nici în sentință și nici în decizia instanței de apel nu se regăsește vreo motivare de acceptare-respingere a celor trei versiuni înaintate de către procuror în ordonanța de*

¹Există două versiuni ale evenimentelor care au avut ca urmare producerea accidentului rutier. Prima versiune (s.a.) este bazată pe declarațiile a doi martori oculari. Potrivit acestora, soțul reclamantei se deplasa cu autoturismul Lada („automobilul victimei”) pe traseu și, când era în dreptul stației de alimentare cu petrol, care era amplasată pe partea stângă a sa, el a încetinit, a semnalizat virajul la stânga și a virat la stânga. Când automobilul victimei a intersectat linia de pe mijlocul carosabilului și se afla perpendicular în raport cu banda de circulație de sens opus, un autoturism de model BMW seria 5 („automobilul gri”) a venit din spate cu viteză excesivă și l-a tamponat în portierele din partea stângă. Impactul a fost atât de puternic încât automobilul victimei a fost aruncat în aer, la o înălțime de câțiva metri și a fost propulsat într-un stâlp de lumină de pe partea stângă a carosabilului. Automobilul gri a trecut pe sub automobilul victimei și pentru o perioadă de timp și-a continuat deplasarea înainte de a se opri complet (paragr.8). A doua versiune (s.a.) a evenimentelor era a conducătorului automobilului gri implicat în accident. El a afirmat că se deplasa cu viteza de 40-50 km/h și nu a depășit niciun autoturism, când deodată victima, al cărei autoturism era pe acostament, parcat pe partea dreaptă a carosabilului, a început deplasarea, a virat la stânga, fără să se asigure ori să semnalizeze. Conducătorul automobilului gri a susținut că nu a apucat să frâneze sau să întreprindă măsuri să evite tamponarea. El avea un pasager în autoturismul său, care a declarat că nu a văzut nimic, deoarece vorbea la telefon în acel moment. Nici unul din pasagerii care se aflau în automobilul gri nu au suportat leziuni în urma accidentului. (paragr.9).Disponibilă: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-157615>

² Hot. disponibilă: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-112886>

tions that are not in line with reality. At the same time, the facts of the version corresponding to the truth and whose veracity can no longer be denied in any way, are retained as certain”[5, p. 501].

The verification of the versions has a complex character, it frequently aims at several aspects or circumstances so that, in order to achieve its proposed purpose, it is necessary to establish precisely each problem to be clarified, each detail in one version or another.

In the case of **Ciobanu v. Moldova** (ECHR Decision from 24.02.2015), the ECHR criticized the Government for not taking effective and sufficient measures to verify the two basic versions of the causes of the fatal road accident¹.

In the case of **Grădinar v. Moldova** (Decision from 08.04. 2008, paragraph 117), the ECHR found violations of Art. 6, since *national courts have simply chosen to ignore multiple serious violations of the law specified by domestic courts, as well as to deny a number of key elements, such as the fact that the accused had an alibi at the alleged time of the crime*².

¹There are two versions of the events that resulted in the car accident. The first version (and others) is based on the statements of two eyewitnesses. According to them, the applicant’s husband was traveling in a Lada car (“the victim’s car”) on the route and when he was near the filling station which was on his left, he slowed down, signaled a left turn, and turned left. When the victim’s car crossed the line in the middle of the road and was perpendicular to the opposite lane, a BMW 5 Series car (“the gray car”) came from behind with excessive speed and bumped into the front doors of the left side. The impact was so strong that the victim’s car was blown up at a height of several meters and was propelled into a light pole on the left side of the road. The gray car passed under the victim’s car and continued for a while before stopping completely (paragraph 8). The second version (and others) of the events belonged to the driver of the gray car involved in the accident. He stated that he was traveling at a speed of 40-50 km / h and did not overtake any car, when suddenly the victim, whose car was on the sidewalk, parked on the right side of the road, started driving, turned left, without any insurance or signal. The driver of the gray car claimed that he had not been able to brake or take measures to avoid collision. He had a passenger in his car, but he did not see anything because he was talking on the phone at the time. None of the passengers of the gray car were injured in the accident. (paragraph 9). Available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-157615>

² Decision available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-112886>

*dispunere a expertizei (vol. 2, f.d. 148 verso), respectiv concluziilor expertului*³.

Ca și etapele elaborării versiunilor, în activitatea de urmărire penală propriu-zisă practic se procedează la verificarea fiecărei versiuni, este necesară respectarea de reguli tactice, reguli impuse de necesitatea unei juste soluționări a cauzei. În esența acestea sunt:

- verificarea concomitentă a tuturor versiunilor și a problemelor esențiale indiferent de

³Colegiul lărgit observă că în acest context avocatul recurent E.M. invocă în recurs că procurorul și respectiv instanțele de judecată au selectat unele fraze convenabile din raportul de expertiză medico-legală nr. 35 din 09.06. 2008 (vol.2, f.d. 155- 157), în sensul agravării și acuzării obiective a inculpaților, astfel statuând pe versiunile nr.1. și nr. 2 „... Axentii Dmitrii și I.R. au deschis portierele din față ale automobilului de model «Audi A 6» și au aplicat câte o lovitură cu cuțitul în regiunea cutiei toracice și umărului stâng al lui Gh. S.....”. Însă, potrivit raportului de expertiză, se relevă că expertul a răspuns detaliat și argumentat la întrebările formulate de procuror, inclusiv la cele 3 versiuni înaintate în cadrul anchetei penale (vol.2, f.d. 148), dând un răspuns categoric că versiunea nr.2 este absolut inacceptabilă, versiunea nr.1 este mai puțin probabilă, altfel spus că ambii inculpați ar fi lovit concomitent cu cuțitul în victimă, fiind acceptabilă versiunea nr.3, inculpatul I.R. a cauzat victimei două lovituri cu cuțitul în umăr și piept victimei aflate în scaunul șoferului, loviturile fiind îndreptate din partea stângă a portierei șoferului. Expertul și-a motivat această concluzie categorică, inclusiv prin studierea imaginilor video de la experimentul în procedura de urmărire penală cu participarea inculpatului I.R. În acest sens, expertul arată că loviturile „...au fost cauzate imediat, în secunde, însă ordinea succesivă a loviturilor nu s-a putut stabili...”. Astfel, sub acest aspect, partea apărării a invocat argumentat în speță cauza Vetrenco vs. Moldova hotărârea din 18.05. 2010, în sensul că nici în rechizitoriu și nici în hotărârile instanțelor de judecată nu s-a examinat versiunea inculpaților că ei fiind maltratați au fost impuși să declare la urmărirea penală că ambii au săvârșit omorul victimei cauzând câte o lovitură de cuțit, or în raportul de expertiză categoric se concluzionează ca fiind acceptabilă versiunea nr.3, - „...numai I.R. aflându-se lângă ușa automobilului i-a cauzat victimei două lovituri cu cuțitul care au dus la decesul victimei”. Așa fiind, se va deduce că la urmărirea penală procurorul statuând că probele directe la comiterea omorului lui S.Gh. sunt doar declarațiile contradictorii ale inculpaților, a construit cele trei versiuni, inclusiv versiunea nr.3 întemeiată pe o bănuială rezonabilă că omorul victimei a fost săvârșit numai de către inculpatul I.R. A se vedea: Decizia Colegiului penal lărgit CSJ din 19.03. 2013, Dosarul nr. 1ra-48/13, disponibilă: http://jurisprudenta.csj.md/search_case_lawp.php?id=33

In another case of national case law, *contrary to the principle of equality of arms, neither in the sentence nor in the decision of the court of appeal is found any motivation for acceptance-rejection of the three versions submitted by the prosecutor in the ordinance ordering the expertise (vol. 2, f.d. 148 verso), respectively the conclusions of the expert*³.

As well as the stages of elaborating the versions, in the actual criminal investigation activity, practically each version is verified, it is necessary

³The enlarged college notes that in this context the appellant lawyer E.M. alleges in the appeal that the prosecutor and the courts, respectively, have selected some convenient phrases from the forensic report No. 35 from 09.06. 2008 (vol.2, f.d. 155- 157), in the sense of aggravating and objective accusation of the defendants, thus ruling on versions No. 1 and No. 2 “... Axentii Dmitrii and I.R. opened the front doors of the Audi A 6 and stabbed Gh. S. in the chest and left shoulder.....”. However, according to the expert report, it is revealed that the expert answered in detail and argued the questions posed by the prosecutor, including the 3 versions submitted in the criminal investigation (vol.2, f.d. 148), giving a categorical answer that version No. 2 is absolutely unacceptable, version No. 1 is less probable, in other words, both defendants allegedly hit the victim at the same time, being accepted version No. 3, defendant I.R. caused two blows to the victim with a knife in the shoulder and chest to the victim in the driver’s seat, the blows being directed from the left side of the driver’s door. The expert motivated this categorical conclusion, including by studying the video images from the experiment within the criminal investigation procedure with participation of the defendant I.R. In this regard, the expert shows that the blows “...were caused immediately, in some seconds, but it was impossible to establish the successive order of the blows...”. Thus, in this regard, the defense argued in the present case of Vetrenco v. Moldova Decision from 18.05. 2010, in the sense that neither in the indictment nor in the court decisions was examined the version of the defendants that they were mistreated and forced to declare in the criminal investigation that both committed the murder of the victim causing a knife blow, or in the expert report categorically concludes that version No. 3 could be accepted, - “...only I.R., being next to the car door caused the victim two stab wounds that led to the death of the victim”. Thus, it will be deduced that at the criminal investigation the prosecutor ruling that the direct evidence at the commission of the murder of S. Gh. are only the contradictory statements of the defendants, built the three versions, including version No.3 based on a reasonable suspicion that the murder of the victim was committed only by the defendant I.R. To see: Decision of the Enlarged Criminal College of the Supreme Court of Justice from 19.03. 2013, File No. 1ra-48/13, available at: http://jurisprudenta.csj.md/search_case_lawp.php?id=33

gradul lor mai mic sau mai mare de plauzibilitate. Acordarea de prioritate problemelor a căror amânare poate stânjeni aflarea adevărului;

- ofițerul de urmărire penală nu trebuie să piardă din vedere nici o problemă care decurge din versiunile elaborate în cauză. Aceste reguli nu se referă la cazurile în care versiunea respectivă este înlăturată înainte de a se epuiza toate activitățile de urmărire penală prevăzute pentru verificarea ei;

- dacă răspunsul la o problemă se poate obține pe calea efectuării mai multor activități de urmărire penală (de exemplu, ce și unde a transportat un camion, într-o anumită oră și zi, se poate obține, în majoritatea cazurilor și prin audierea șoferului și prin studierea foii de parcurs), atunci, de regulă, trebuie planificate toate aceste activități de urmărire penală în scopul unei verificări cât mai exacte a rezultatelor acestora;

- dacă în momentul întocmirii planului ofițerul de urmărire penală nu poate prevedea căile de obținere a unui răspuns la o problemă importantă, el trebuie să găsească probleme suplimentare, a căror rezolvare să indice unde trebuie căutat răspunsul la problema principală (dacă nu se știe unde au fost tănuite lucrurile sustrase trebuie stabilit unde a fost și ce a făcut bănuitul, învinuitul, persoanele cu care acesta întreține legături, într-o anumită perioadă de timp);

- dacă în timpul verificării unei versiuni se obțin date contradictorii, în nici un caz ofițerul de urmărire penală nu trebuie să renunțe la continuarea verificării acesteia până când nu elucidează cauza acestor contradicții și nu le înlătură. Numai după aceasta va fi clar dacă mai este necesar să fie verificată versiunea dată;

- „versiunea poate fi considerată îndeplinită numai dacă sunt înlăturate toate versiunile în afară de una, care, dimpotrivă, va fi confirmată de toate probele acumulate în dosar” [6, p. 263].

„După ce s-au înaintat versiunile și s-au stabilit acțiunile de urmărire penală care trebuie efectuate în vederea verificării acestora, nu este deloc indiferent care dintre aceste activități să fie efectuate primele sau ulterioare. În acest context trebuie să se țină cont de următoarele reguli:

- în primul rând, trebuie să fie efectuate

to observe tactical rules, rules imposed by the need for a fair solution of the case. In essence, they are:

- concomitant verification of all versions and essential issues regardless of their degree of lower or higher plausibility. Giving priority to problems whose postponement may hinder the finding of the truth;

- the criminal investigation officer must not lose sight of any problem arising from the versions in question. These rules do not apply to cases in which the respective version is removed before all criminal prosecution activities provided for its verification have been exhausted;

- if the answer to a problem can be obtained by carrying out several criminal investigation activities (for example, what was the good and the place of final destination transported by a truck, in a certain hour and day, can be obtained in most cases by listening to the driver and by studying the roadmap), then as a rule, all these criminal prosecution activities must be planned in order to verify their results as accurately as possible;

- if at the time of drawing up the plan the criminal investigation officer cannot provide the ways to obtain an answer to an important problem, he must find additional problems, the solution of which should indicate where to look for the answer to the main problem (if it is not known where the stolen things were hidden, it must be established where he was and what the suspect, the accused, the persons connected with him, did in a certain period of time);

- if during the verification of a version contradictory data are obtained, in no case should the criminal investigation officer waive the continuation of its verification until he elucidates the cause of these contradictions and removes them. Only after this, it will be clear whether the given version still needs to be checked;

- “the version can be considered satisfied if all the versions except one are removed, which on the contrary, will be confirmed by all the evidence accumulated in the file” [6, p. 263].

“After the versions have been submitted and the criminal prosecution actions to be carried out in order to verify them have been established,

acțiunile de urmărire penală care au drept scop fixarea probelor supuse schimbărilor sau dispariției într-un timp foarte scurt;

- când condițiile sunt aceleași, trebuie efectuate mai întâi acțiunile de urmărire penală a căror rezultate au importanță pentru toate sau pentru o serie dintre versiunile elaborate;

- dacă pentru una și aceeași problemă sunt planificate două acțiuni de urmărire penală, dintre care una poate avea ca urmare stabilirea unei probe mai concludente decât cealaltă, atunci, de regulă, prima acțiune trebuie efectuată înaintea celei de-a doua (de exemplu, expertiza trebuie să fie dispusă înainte de efectuarea audierii);

- în cazul în care s-au planificat explicarea unor împrejurări ce au precedat în timp alte împrejurări, precum și explicarea împrejurărilor care s-au produs mai târziu, atunci trebuie să se efectueze mai întâi acțiunile care au drept scop explicarea împrejurărilor survenite anterior” [6, p. 264].

- Calitatea verificării versiunilor criminalistice elaborate și a consecințelor fondate pe baza lor depinde, de obicei de operativitatea și eficacitatea efectuării acțiunilor corespunzătoare de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigație, de interacțiune a organului de urmărire penală cu subdiviziunile organelor de investigație ale organelor afacerilor interne, de securitate, cu procuratura etc. [4, p. 115].

Concluzii. Importanța elaborării și verificării versiunilor criminalistice este ridicată la un nou nivel prin intermediul CtEDO, care impune valoare și importanță versiunii criminalistice.

Caracteristicile distinctive ale versiunii criminalistice, în principal, sunt următoarele:

- 1) versiunile criminalistice sunt elaborate, mai mult, în domeniul activității practice, decât al activității științifice;

- 2) subiectul elaborării versiunilor criminalistice sunt ofițerul de urmărire penală, procurorul, judecătorul, expertul, ofițerul de investigație;

- 3) baza empirică reprezintă un volum de informații relativ redus;

- 4) derivă versiunea criminalistică atât din fapte stabilite, cât și din informații probabile, inclusiv zvonuri, mesaje anonime etc.;

- 5) elaborarea tuturor versiunilor posibile;

it is not at all indifferent which of these activities should be carried out first or later. In this context, the following rules must be taken into account:

- first of all, criminal prosecutions must be carried out with the aim of fixing the evidence subject to change or disappearance in a very short time;

- when the conditions are the same, criminal proceedings must first be carried out, the results of which are relevant to all or some of the versions drawn up;

- if two criminal prosecution actions are planned for one and the same problem, one of which may result in the establishment of a more conclusive evidence than the other, then, as a rule, the first action must be carried out before the second (for example, the expertise must be disposed of before the hearing);

- if it has been planned to explain some circumstances that preceded other circumstances in time, as well as to explain the circumstances that occurred later, then the actions that aim to explain the previous circumstances must be performed first” [6, p. 264].

The quality of the verification of the developed forensic versions and consequences based on them usually depends on the efficiency and effectiveness of the appropriate criminal investigation and special investigative measures, the interaction of the criminal investigation body with the subdivisions of the internal affairs investigation bodies, security, prosecutor’s office, etc. [4, p. 115].

Conclusions. The importance of developing and verifying forensic versions is taken to a new level through the ECHR, which imposes value and importance on the forensic version.

The distinctive features of the forensic version are mainly the following:

- 1) forensic versions are developed more in the field of practical activity than in scientific activity;

- 2) the subject of the elaboration of the forensic versions can be the following: criminal investigation officer, prosecutor, judge, expert, investigation officer;

- 3) the empirical basis has a relatively small volume of information;

- 4) the forensic version derives from both

6) construcția versiunilor ar trebui să aibă loc simultan sau aproape simultan, ceea ce nu exclude promovarea suplimentară a noilor versiuni în legătură cu primirea de informații suplimentare;

7) versiunile criminalistice sunt verificate doar prin metode și mijloace legale;

8) verificarea versiunilor criminalistice, în unele situații trebuie să se realizeze în termene specificate de lege.

9) verificarea criminalisticii trebuie să fi completă.

established facts and probable information, including rumors, anonymous messages, etc.;

5) elaboration of all possible versions;

6) the construction of the versions should take place simultaneously or almost simultaneously, which does not exclude further promotion of new versions in connection with the receipt of additional information;

7) forensic versions are verified only by legal methods and means;

8) the verification of forensic versions, in some situations must be done within the terms specified by law.

9) forensic verification must be complete.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Cauza Ciobanu c. Republicii Moldova <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-157615>(vizitat 28.06.2020).
2. Cauza Grădinar c. Moldovei <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-112886>(vizitat 28.06.2020).
3. Dosarul nr. Ira-48/13, disponibilă:
4. http://jurisprudenta.csj.md/search_case_lawp.php?id=33 (vizitat 28.06.2020).
5. Ostavciuc D. ș.a. Ghid practic de urmărire penală (pentru uzul ofițerilor de urmărire penală), Chișinău, 2014, 381 p.
6. Suciu Camil, *Criminalistica*, Vol. III, București, 1972, 520 p.
7. Vasiliev A., Vinberg A. ș.a., *Criminalistica*, București: Editura Științifică, 1961, 345 p.
8. Арцишевский Г.В., Выдвижение и проверка наследственных версий, Москва, 1978, 104 с.

Despre autori

Iurie ODAGIU,

doctor în drept, conferențiar universitar,
prim-prorector pentru studii și managementul
calității al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: criminalist@gmail.com,
tel.: 079402988

Constantin RUSNAC,

doctor în drept, conferențiar universitar,
șef al Catedrei „Procedură penală, criminalistică și
securitate informațională”,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: navrucnd1@mail.ru,
tel.: 79603423

About authors

Iurie ODAGIU,

PhD, associate professor,
First Vice-Rector for studies and quality management
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: criminalist@gmail.com,
tel.: 079402988

Constantin RUSNAC,

PhD, associate professor,
Chief of the Chair “Criminal Procedure, Forensics
and Information Security”,
Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: navrucnd1@mail.ru,
tel.: 79603423